

Warszawa 22.V 2011 r.

prof. Urszula Bartkiewicz
Kierownik Zakładu Klawesynu, Organów i Muzyki Dawnej
Akademia Muzyczna w Bydgoszczy

Szanowny Pan Dyrektor
Andrzej Kosowski
Instytut Muzyki i Tańca

Szanowny Panie Dyrektorze,

Serdecznie gratuluję pomysłu i realizacji I Konwencji Muzyki Polskiej. Ogromne zainteresowanie jakie wywołała pokazuje jak bardzo potrzebujemy takich spotkań.

Pozwole sobie uzupełnić dane *Raportu* wiążące się z **muzyką dawną**, ponieważ na jej rzecz działałam już od ponad 36 lat w Warszawie, w tym 13 lat w Bydgoszczy.

Rozdział **Geneza ruchu wykonawstwa zgodnego historycznie w Polsce:**

Dla rozwoju wykonawstwa zgodnego historycznie w Polsce niezwykle istotne znaczenie miała powstała w roku 1976 bydgoska kolekcja klawesynów – kopii instrumentów historycznych. Były to 4 instrumenty: klawesyn – kopia 2-manuałowego instrumentu francuskiego z wieku XVIII, dwa klawesyny – kopie 1-manuałowych instrumentów flamandzkich z wieku XVII, wirginał – kopia instrumentu z II połowy XVI wieku. Zostały sprowadzone z firmy Zuckermann do Filharmonii Pomorskiej w Bydgoszczy staraniem jej ówczesnego dyrektora Andrzeja Szwalbego (już nieżyjącego). Były to pierwsze w Polsce klawesyny tego rodzaju, w takiej liczbie i różnorodności, umożliwiające wykonawstwo zgodne historycznie. Zainicjowano wówczas nową erę dla polskiej klawesynowej praktyki wykonawczej. Pierwsze koncerty z użyciem tych instrumentów odbyły się w roku 1976, na stałe używała ich Capella Bydgestiensis. Używano ich także do nagrań i to zastosowanie bydgoskich klawesynów jest szczególnie cenne, ponieważ dzięki temu polscy klawesyniści - po powrocie ze studiów zagranicznych - mogli się rozwijać i doskonalić. Byli wśród nich m.in. Marta Czarny-Kaczmarska, Bogumiła Gizbert-Studnicka, Urszula Bartkiewicz, Władysław Kłosiewicz, Elżbieta Stefańska. Poza utworami solowymi realizowano także nagrania kameralne.

Z satysfakcji brzmieniowej, jakiej dostarczały klawesyny o fakturze historycznej, klawesyniści, a także miłośnicy muzyki dawnej nie chcieli już zrezygnować. Za przykładem Filharmonii Pomorskiej poszły inne polskie placówki muzyczne, a także sami klawesyniści. Równocześnie zaczęły powstawać rodzime pracownie produkujące klawesyny – kopie historyczne. Pionierami w tym zakresie są Zygmunt Kaczmarek (Kraków) i Krzysztof Kulis (Łódź). Ich pracownie nadal działają, a zbudowane przez nich instrumenty znajdują się w wielu prywatnych domach i instytucjach muzycznych (więcej danych na w/w temat w artykule: Urszula Bartkiewicz, *Bydgoska kolekcja klawesynów – kopii instrumentów o fakturze historycznej i jej udział w ewolucji praktyki wykonawczej w Polsce w latach 1980-1987*, w: Zeszyty Naukowe, nr 15, Akademia Muzyczna w Bydgoszczy, 2002 r.).

Rozdział **Wydawnictwa, prace muzykologiczne, badania:**

Na podkreślenie zasługują dokonania warszawskiej muzykolog (niedawno zmarłej) Danuty Idaszak w dziedzinie badań źródłowych nad zabytkami muzycznymi w Polsce oraz prowadzenia dokumentacji rękopisów nutowych. Jest autorką katalogów tematycznych rękopisów muzycznych Grodziska Wielkopolskiego, Gniezna i Gostynia. Opracowała do wydania utwory kompozytorów polskich XVII-XIX w. : Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego, Wojciecha Dankowskiego, Antoniego Habla, Jana Wanskiego, Oskara Kolberga.

Rozdział **Muzyka dawna w ośrodkach akademickich:**

Akademia Muzyczna im. F.Nowowiejskiego w Bydgoszczy (uzupełnienie do tekstu *Raportu*)

Zakład Klawesynu, Organów i Muzyki Dawnej Akademii Muzycznej w Bydgoszczy oferuje kształcenie na studiach stacjonarnych w zakresie następujących instrumentów historycznych:

flet traverso - Michael Schmidt-Casdorff

skrzypce -Irmgard Schaller

trąbka naturalna - Tomasz Ślusarczyk

wiolonczela -Markus Möllenbeck

lutnia - Anton Birula

klawesyn - Urszula Bartkiewicz

klawesyn, realizacja basso continuo – Dorota Zimna.

Zakład Klawesynu, Organów i Muzyki Dawnej w r. 2006 zainicjował i sprawuje opiekę naukową nad wprowadzaniem instrumentów historycznych jako przedmiotów głównych w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych im. F.Chopina w Warszawie. Uruchomione dzięki temu specjalizacje to: lutnia (Anton Birula), skrzypce (Ewa Chmielewska), flet traverso (Michalina Jaxa-Larecka), obój (Rafael Gabriel Przybyła), wiolonczela (Jakub Kościukiewicz), viola da gamba (Karolina Koślacz), fagot (Tomasz Gniatkowski), róg naturalny (Krzysztof Stencel) oraz klawikord jako fakultet (Maria Erdman).

Zakład zainicjował działalność Letnich Kursów Metodycznych Muzyki Dawnej organizowanych od 2007 roku w ramach rozwijania potencjału badawczego i artystycznego młodych muzyków. Pierwsze trzy edycje (2007, 2008, 2009) odbyły się w AM w Bydgoszczy, kolejne (2010, 2011) w ZPSM im. F.Chopina w Warszawie. Kierownikiem naukowym i artystycznym jest od początku prof. Urszula Bartkiewicz.

Rozdział **Badania naukowe dotyczące zabytków muzycznych polskich i znajdujących się w Polsce.**

Od wielu lat Urszula Bartkiewicz prowadzi badania w zaniedbanych obszarach polskiej muzyki klawiszowej wieku XVII i XVIII. Powstały dzięki temu liczne radiowe nagrania polskiej muzyki klawesynowej nieznanymi wcześniej utworów z II połowy XVIII w. m.in. Józefa Deszczyńskiego, Józefa Kozłowskiego, Stanisława Ossowskiego, a także anonimowych kompozytorów, których utwory znajdują się w zbiorach rękopisów Biblioteki Czartoryskich w Krakowie. W roku 2009 Urszula Bartkiewicz zrealizowała dwie płyty klawesynowe z solowymi nagraniami odkrytych przez siebie nieznanymi lub zapomnianymi utworów: *Polska Muzyka Klawesynowa vol. I Józef Elsner* oraz *Polska Muzyka Klawesynowa vol. II Andrychowicz, Grem, Kamieński, Karboski, Morawski, Potocka, Tyszkiewicz, Unicki, Wejnert*. Powstała także związana z tym publikacja nutowa (pod red. i z obszernym wprowadzeniem Urszuli Bartkiewicz) „Polska Muzyka Klawiszowa z Wydawnictwa Józefa Elsnera” (wyd. przez AM w Bydgoszczy, 2008 r.).

Z wyrazami szacunku

Urszula Bartkiewicz